

■ عکس: امیررجبی / ایران

از تعهدات دولت قبل پرداخت شود، در حالی که دولت سیزدهم ۸۸ هزار میلیارد تومان اوراق مالی منتشر خواهد کرد؛ یعنی بیش از آنچه منتشر کند، تسویه می‌کند.

حالا این رقم به عدد وحشتناک ۵۳۵ هزار میلیارد تومان رسیده و آنگونه که رئیس سازمان برنامه و بودجه می‌گوید دولت سیزدهم ماهانه باید ۱۰ هزار میلیارد تومان برای سررسید اوراق فروخته‌شده در دولت قبل پرداخت کند و جمع هزینه‌ای که باید بابت این موضوع تا سال ۱۴۰۴ پرداخت شود، ۵۳۵ هزار میلیارد تومان است.

البته این فقط بدهی‌های مربوط به اوراق مالی نیست که به دولت رئیسی رسیده، بلکه دولت گذشته صندوق توسعه ملی را هم تقریباً خالی کرده و منابع آن را در سال‌های اخیر خرج کرده است.

افزایش حقوق‌ها

اقدام دیگری که دولت گذشته انجام داد افزایش بیش از ۵۰ درصدی حقوق اقشار مختلف کارمندان و بازنشستگان در ماه‌های پایانی آن دولت بود؛ اما در حالی که دولت با کسری بودجه مواجه بود، بانک مرکزی اقدام به چاپ پول گسترده کرد و این پول‌ها صرف افزایش حقوق‌ها شد.

روحانی همچنین وعده افزایش حقوق سایر اقشار را هم داد و حتی برای معلمان هم لایحه افزایش حقوق را به مجلس فرستاد تا دولت رئیسی را در مقابل عمل انجام‌شده قرار دهد.

بدین ترتیب دولت رئیسی در حالی سر کار آمد که توقعات اقشار مختلف برای افزایش حقوق بالا رفته بود اما خزانه، خالی بود و دولت گذشته با چاپ پول فراوان، آنچنان تورمی به کشور تحمیل کرده بود که ادامه آن روند، خلاف مصلحت بود.

نفوذ دارند، نتوانند حرکتی انجام دهند که باعث شود مردمی که سهام خرد و کوچک دارند، متضرر شوند». در همین میان، سهامداران خرد معتقد بودند، دولت مردم را به سرمایه‌گذاری در بورس و سهامداری دعوت کرد، اما حالا پشتشان را خالی کرده است.

در زمانی که بازار سرمایه وارد فاز اصلاحی شده بود، گاهی شاخص کل روند مثبت به خود می‌گرفت، اما شاخص هم‌وزن همچنان منفی بود. این اتفاق در برهه‌هایی رخ می‌داد که دولت، شرکت‌های حقوقی را وادار به حمایت از بورس می‌کرد؛ اما این حمایت‌ها تنها در تعدادی از نمادها که به شاخص ساز معروف بوده و اتفاقاً نمادهای دولتی نیز بودند، رخ می‌داد. این سبک حمایت از بازار به دلیل اینکه نمی‌توانست سهامداران خرد را با خود همراه کند، اثر یک یا دو روزه داشت و بازار بازهم به همان سبک قدیم مدیریت می‌شد.

در پایان باید گفت، دخالت‌های دولت گذشته در بورس تنها منجر به گسترش بی‌اعتمادی در بازار شده است و شاید رشدهای مقطعی فرصتی برای خروج عده‌ای باشد.

بدهی‌های دولت

یکی از میراث‌های شوم دولت گذشته برای رئیسی، بدهی‌های دولت است. دولت گذشته بیش از ۵۰۰ هزار میلیارد تومان اوراق مالی منتشر کرد و با آن کسری بودجه خود را تأمین کرد ولی دولت رئیسی طی ۴ سال باید اصل و سود این اوراق را به خریداران بازپرداخت کند که ماهانه بیش از ۱۰ هزار میلیارد تومان است.

مسعود میرکاظمی رئیس سازمان برنامه و بودجه در این باره اعلام کرد: سال ۱۴۰۱ باید ۲۰۰ هزار میلیارد تومان اصل و سود اوراق مالی و وام‌های خارجی

آزادسازی ۶۰ درصدی سهام عدالت در فاصله کوتاه، مشخص نبودن روند فروش سهام‌های موجود در پورتفوی افراد و عرضه‌های آبشاری بانک‌ها و کارگزاری‌ها در مواقع حساس از علت کاهش قیمت سهام عدالت بود. البته برخی افراد، سهام عدالت را دلیل ریزش بازار می‌دانند که بازهم می‌توان ردپای تصمیمات اشتباه سازمان بورس و دولت گذشته را در این ماجرا نیز مشاهده کرد. اما توصیه‌های روحانی به همان‌هایی که گفته شد، ختم نمی‌شود. روحانی در ۱۶ مرداد ۹۹ درست ۳ روز پیش از ورود بورس به فاز اصلاح در جلسه هماهنگی اقتصادی دولت، گفت: با شرایطی که بورس نشان می‌دهد اوضاع بهتر خواهد شد؛ مردم باید همه‌چیز را به بورس بسپارند.

این بیان دولتمردان که در ماه‌های قبل توسط برخی دیگر از دولتمردان تکرار شده بود، ورود پول به بورس را سرعت بیشتری داد؛ اما سهامداران نمی‌دانستند چه آینده‌ای در انتظار آنها خواهد بود. دخالت‌های دولت گذشته تا جایی ادامه داشت که رئیس دفتر روحانی در زمان افت شاخص کل در شهریورماه در گفت‌وگوی ویژه خبری اعلام کرد، شاخص در بازه یک میلیون و پانصد هزار واحدی تا یک میلیون و ششصد هزار واحدی حمایت جدی دارد و بیشتر از این دیگر ریزش نخواهد داشت.

این سیگنال‌دهی واعظی در آن برهه موجب انتقادات جدی به نحوه مدیریت بازار سرمایه شد. در آن زمان برخی کارشناسان ریزش بورس را دستوری می‌دانستند؛ اما همین مسأله باعث واکنش منفی بورس شد و این ریزش ادامه‌دار تا شاخص یک میلیون و دویست هزار واحدی نیز ادامه داشت. واعظی در اظهارنظر دیگری گفته بود:

«دولت در بورس دخالت نمی‌کند، ولی وظیفه دارد از بورس صیانت و مراقبت کند تا حقوقی‌ها و افرادی که در آنجا

ویژه‌نامه
سالگرد سیزدهمین دوره
انتخابات ریاست جمهوری
خرداد ۱۴۰۱

۴۸

ایران